

magyar Demokrata

A VÁLSÁG EGYRE MÉLYÜL

LÁNCREAKCIÓT INDÍT, HA VALAHOL
ELFOGY A PÉNZ A GAZDASÁGBÓL

KATEDRÁK EGYMÁS ELLEN

VAN, AKI AZT TANÍTTJA, HOGY 1945 FELSZABADULÁST,
VAN, AKI AZT, HOGY MEGSZÁLLÁST HOZOTT

A KIRÁLYNŐ MEZTELEN

CSÖRE GÁBOR: ENNYI EMBER
NEM HAZUDHAT!

KORONAVÍRUS:

mindenhol
lezárják
a határokat

Első számú közellenség

MAGYARORSZÁG

VAN, AKI AZT TANÍTJA 1945 TAVASZÁRÓL, HOGY FELSZABADULÁST,
VAN, AKI AZT, HOGY MEGSZÁLLÁST HOZOTT

Katedrák egymás ellen

Több kupa és serleg a polcokon, a karatés-pályafutás emlékei, és persze könyvek mindenütt. A szegedi egyetemen oktató történészprofesszor, Gulyás László maga is több mint húsz könyv szerzője, most épp egy hétkötetes Trianon-sorozatot szerkeszt. Vele beszélgettünk arról a súlyos megosztottságról és harcról, ami a magyar felsőoktatás sajátja.

► SZÖVEG SINKOVICS FERENC
FOTÓ T. SZÁNTÓGYÖRGY

– Mennyire baráti a viszony a szegedi egyetemen a balliberális és a nemzeti konzervatív oktatók között?

– Köszönünk egymásnak.

– És mi hangzik el a közös sörözéseken? Ez ugye a politikai ellenfelek közeledésének olyan nyugati, toleranciára nevelő modellje, amelyet idehaza is követni kellene többek szerint.

– Nincs ilyen. Nem jönnek el a könyvbemutatóinkra, az előadásainkra, ha

viszont mi elmegyünk az övékére, sőt, uram bocsá' hozzá is szólunk, hamar le-bunkóznak. A kritikai iskola bajnokainak tekintik magukat, bennünket pedig hazafias amatőröknek hívnak.

– Melyik oldal tart inkább a vitától?

– Ők, mert valahol a lelkük mélyén érzik, hogy elméleteik jelentős része igen-csak ingatag lábakon áll. Ars poeticájuk a magyar történelem eseményeinek indokolatlanul kritikus, provokatív vizsgálata.

– Pedig egységes szemléletre és erős nemzettudat megteremtésére lenne

szükség. Az egyetemen hallgatói holnap a tanári katedrákon állnak majd. Milyen jövő elé nézhet az az ország, amelynek kétféle módon tanították például Trianont?

– Ez jó kérdés. Látni, hogy 1990-ben elmaradt a rendszerváltás az egyetemen, főiskolákon. A Kádár-rendszerből magukat átmentő elvtársak jól működő hálózatot építettek ki, és felnevelték az utódaikat. Most ők és az utódaik uralják a magyar felsőoktatást. Ez mély politikai és ideológiai megosztottsághoz vezetett az oktatói karban.

– **A történelemtudomány felől nézve melyek a neuralgikus pontok?**

– A fáraók kérdésében nincs vita. De a XIX–XX. század történelmi eseményei kapcsán már van. Dualizmus, az első világháború, kommün, Trianon, Horthy-korszak és aztán a forradalom, rendszerváltás... Mind nagy ütközőpontok. Van, aki azt tanítja 1945 tavaszáról, hogy felszabadulást, hozott, mi azt, hogy szovjet megszállást.

– **A megosztottságnak van egzisztenciális kijelzése is?**

– Kemény harc folyik. A balliberális oldal igyekszik megtartani régi pozícióit, és elragadni újakat a konzervatív oldaltól. Vegyük például a kutatói ösztöndíjakat. Nem mindegy, hogy milyen a pályázó világnézete, mert az elbírálásnál a mi kutyánk kölyke effektus működik, és persze egy liberális hangszerelésű témával sokkal hamarabb célba ér egy kutató. Ugyan ez igaz az állások ügyére is.

– **A hallgatók körében is él ez a kétpólusúság?**

– Amikor tizennyolc-tizenkilenc évesen bekerülnek az egyetemre, világnézeti értelemben kiforratlanok. Az a kérdés, hogy milyen hatások érik az oktatók részéről.

– **Mennyire érnek meg egyetemi éveik alatt?**

– Talán képesek lesznek eldönteni, hogy a balliberális vagy a nemzeti konzervatív történelemtanárok körébe lépjenek-e be. A középiskolák szintjén is él ez a megosztottság. Vannak gimnáziumok, amelyek ha informálisan is, de megtartják régi, a munkásmozgalom hőseitől kapott nevüket. És ez a dac magával ragadja a diákok és szülei egy részét is.

– **Néhány éve még azon sopánkodott az MSZP-s Lendvai Ildikó, hogy a hazai egyetemisták jobboldali gondolkodásúak...**

– Ez sztereotípiá, de igaznak vélem. Bár ha azt nézem, hogy a frissen végzett tanárok egy része is felhördüléssel fogadta a NAT-ot, akkor már bizonytalan vagyok. Rossz jel, hogy a fiatalokat megszólító szemtelen, cinikus stílusával, az értékeket tagadó lázadásával sok hallgatót állított maga mellé Szegeden is a Momentum. Sőt! Már a fiatalabbakat is megcélozták. Szegedi balliberális körök pályázatot hirdetnek középiskolások részére Trianon századik évfordulója kapcsán. Mihálik Edvin, a Momentum helyi elnöke és önkormányzati képviselője a program vezéralakja, ő nyilatkozott a kiírásról is. Jól mutatja a kontinuitást az elvtársak és az ifjú momentumosok kö-

zött, hogy Mihálik a szegedi egyetemen hallgatott kommunikációt és történelmet.

– **Őn Trianont kutatja. Mit tudnak a keze alá kerülő hallgatók erről a történelmi eseményről?**

– Attól függ, ki tanította őket a középiskolában. A gimnáziumi tankönyvekben a békediktátum csupán egyetlen lecke. És az egyetemen sem viszik túlzásba, már ahol tanítják egyáltalán, és nem csak a megemlélt szintjén kezelik. Jellemző, hogy a Trianon-kurzusom és a Horthy-korszak-kurzusom nem a bölcsész-, hanem a tanárképző karon zajlik. Az általánosan művelő kurzus lehetőségét kihasználva az egyetem tizenkét karáról jönnek hallgatók, például orvosok, gépészek, gyógytornászok tanulni ezekről a témákról. Nagy öröömömre, egyre több történelemtanár-jelölt is felveszi ezeket a kurzusokat.

– **A bölcsészkar nem kér az előadásai-ból?**

– Itt egy kiszorításos technikáról van szó. Még 2004-ben indíthattam a bölcsészkaron egy kurzust a Horthy-korszak külpolitikájáról. Ám 2014-ben közölték velem, hogy óraadók nem adhatnak elő a bölcsészkaron. Annak ellenére soroltak az óraadó kategóriába, hogy 1998 óta az egyetem főállású oktatója vagyok, és 2015-ben megkaptam a professzori címet. Hatan jártunk és járunk ebben a cipőben, persze egyikünk sem titkolta nemzeti, konzervatív elkötelezettségét. Végül is azt a választ kaptuk a vezetéstől, hogy sokba kerülünk. Erről csak annyit, hogy én 2004-től 2014-ig teljesen ingyen oktattam a bölcsészkaron, és ezért az átkutatásért az én karom sem kért pénzt.

– **Száz év távlatából hogy látja a mai társadalom Trianont?**

– Van egy nagyon vékony réteg, amelynek tagjait érdekli. A többiek keveset tudnak róla. Fontos lenne, hogy ne csak az oktatásban, de más csatornákon is beszéljünk róla. Készüljön játékfilm vagy televíziós sorozat a békediktátumról, de ez sem akar elindulni. Az ügynök Szabó István viszont filmet készíthetett Zárójelentés címen, féloldalas hirdetések népszerűsítik például Szegeden, a Dél-Magyarország című napilapban, sőt országosan is folyik a film kampánya.

– **Tompítsuk, vagy éppen ellenkezőleg, hevítsük a Trianonnal kapcsolatos érzéseinket?**

– Az ország lakosságának és területének kétharmadát elvették. Nagyon kevés példa van arra a történelemben, hogy egy nemzetet ilyen módon megcsönkítsanak.

Először is végre rendesen meg kellene gyászolni Trianont. Aztán pedig hangsúlyozni, hogy túléltük, és lám, milyen erősek vagyunk, készen állunk a Kárpát-medencei építkezésre. A kormány már ezt az utat járja. A balliberális oldalon viszont Trianon relativizálása zajlik. Ott azt mondják a kutatók, hogy az eltelt száz év alatt a határainkon túl élő magyarok eltávolodtak az anyaországtól. Tehát az ő közösségeik már nem részei a nemzetnek. A mi egyetemünkön is ezt a tudást töltögetik a hallgatók fejébe.

– **Ezek nem Gyurcsány Ferenc tézisei, amiket be is dobott 2004-ben, a kettős állampolgárság elleni kampányában?**

– Oktat nálunk volt SZDSZ-es képviselő. A balliberális oldal szerint Trianon kihűlt történet, Horthy gazember volt, 1945 felszabadulást hozott, '56-ot Nagy Imre reformkommunistái csinálták, a rendszerváltást pedig a demokratikus ellenzék, vagyis az SZDSZ. A XX. századi magyar történelem minden epizódjának van balliberális, és van nemzeti konzervatív narratívája. És itt jön a képbe az, hogy az egyetemi oktatók között döntő túlsúlyban vannak a balliberális alternatíva hívei.

– **Mi lesz így a jövő generációival? Hogyan töltekezhetnek fel nemzeti érzésekkel a magyar fiatalok, ha ez a túlsúly megmarad?**

– Valójában 1990 óta zajlik a balliberális tudatformálás az egyetemeken. Ez harminc év. Kásler Miklós viszont csak két esztendeje ül az emberi erőforrások miniszteri székében. És ő az első ezen a poszton, aki nyíltan merészelt beszélni a hazafias és nemzeti oktatás szükségességéről. Huszonnyolc év a nemzeti, konzervatív oldal hátránya.

– **Mi az oka ennek? Hiba vagy diverzió?**

– Negyven éven át uralkodott a magyar társadalmon a pártállami rezsim. Összeszedett annyi rutint és tapasztalatot, hogy tudja, miként kell manipulálni és kézben tartani az embereket. A rendszerváltó pártoknak viszont semmiféle tapasztalatuk sem volt ahhoz, hogyan is lehetne ezt a hatalmat semlegesíteni. A Fidesz 2010 óta próbálkozik vele, de tíz év még nagyon kevés idő.

– **Pesszimista?**

– Ezt a luxust nem engedem meg magamnak. Végre itt egy épkezláb nemzeti alaptantern, elindult egy sor, hazafias karakterű program az oktatásban, legyen pesszimista a híresen progresszív Oktatói Hálózat. Ami különben épp Szegeden a legerősebb... ■